

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТИКА І ЛІТЕРАТУРА

Освітня програма «Політологія»
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність **052 Політологія**

Галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

Затверджено на засіданні
кафедри політології,
протокол № 07 від 07.12.2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політика і література
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Викладач (-і)	Монолатій Іван Сергійович
Контактний телефон викладача	+380955826111
Е-mail викладача	ivan.monolatii@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	упродовж вивчення курсу згідно розкладу
2. Анотація до курсу	
Навчальна дисципліна «Політика і література» є вибірковою компонентою освітньої програми підготовки фахівців з політології за освітнім рівнем «бакалавр». Курс передбачає вивчення значимих для української і світової літератури творів, в осерді яких особливості політичних режимів, політичних еліт, етнічної (національної) політики, гендерні проблеми, питання геноцидів, революцій, воєнно-політичних конфліктів сучасності, а також місця і ролі людини у системі взаємин «влада – громадянське суспільство».	
3. Мета та цілі курсу	
Метою викладання вибіркової дисципліни «Політика і література» є ознайомлення студентів з доробком української і світової літератури, зокрема її інтерпретаційних можливостей з'ясування природи політики, її основних законів, парадигм і моделей політичного розвитку суспільств України і світу. В результаті вивчення курсу студенти повинні <i>знати</i>: основні твори української і світової літератури, головними сюжетами яких є політичні явища; авторів творів художньої літератури (романів, повістей, поетичних творів), доробок яких свідчить про «включеність» письменників та читачів у політичний дискурс; сучасні інтерпретаційні моделі взаємодії політики і літератури і навпаки; <i>уміти</i>: на підставі новітніх публікацій типологізувати твори української і світової літератури; визначати суспільно значимі проблеми політичного характеру, присутні у творах літератури, їх позитивні та негативні сторони; аналізувати і прогнозувати характер політико-владних взаємин у вибраних для аналізу суспільствах і національних літературах.	
4. Компетентності	
Інтегральна компетентність. ІК-1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки. Загальні компетентності. ЗК-1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК-7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності СК-3. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.	

СК-5. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК-9. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців.

5. Результати навчання

РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	56

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
восьмий	Політологія	четвертий	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин		
	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Тема 1. Політика і політологія літератури: поняття, типологія, національно-ціннісні орієнтації.	2	2	6
Тема 2. Особливості Української революції 1914–1923 рр. і політичні наслідки поразки національно-визвольного руху на поч. 1920-х рр. в українській літературі.	2	2	6
Тема 3. Відображення специфіки совєтської тоталітарної системи і злочинів сталінізму в літературі материкової України і діаспори.	2	2	8
Тема 4. Політичні аспекти геноциду українського народу – Голодомор 1932–1933 р. – в творах української літератури.	2	4	8
Тема 5. Трагедія української людини в період Другої світової війни у політико-ідеологічних орієнтирах української літератури підсовєтської України та діаспори.	2	2	10
Тема 6. Особливості ідеологічних та ціннісних вимірів еміграційного життя українців в повоєнний час у творах літератури.	2	2	6

Тема 7. Літературна ідеалізація національного минулого як засіб протистояння русифікаторській політиці комуністичного режиму в Україні у ХХ ст. Українське поетичне кіно.	2	2	6
Тема 8. Чорнобильська катастрофа 1986 року та її наслідки: літературний канон краху советської політичної системи. «Нація, що націоналізується»: дилеми україноцентризму в сучасній літературі	2	2	6
<i>Перелік питань для обговорення на лекції та семінарських заняттях, список літератури для підготовки до кожного заняття та завдання для самостійної роботи, перелік індивідуальних науково-дослідних завдань та вимоги до їх виконання визначені робочою навчальною програмою навчальної дисципліни та розміщені в системі дистанційного навчання.</i>			
7. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання курсу	Структура розподілу балів передбачає: 1) відповіді на семінарських заняттях – 30 балів; 2) самостійна робота – 10 балів; 3) виконання індивідуального завдання – створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми політологічного характеру – 10 балів (з них 5 балів – за проєкт, 5 балів – за представлення). 4) написання залікової роботи – 50 балів. Загальна кількість – 100 балів.		
Вимоги до письмової роботи	Виконання письмової роботи передбачає: 1) повторення здобувачами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль; 2) написання письмової роботи передбачає виконання здобувачами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає: – виявлення розуміння сутності понять і термінів – 3 бали; – вміння структурувати основні принципи та методи дослідження – 4 бали; – знання теоретичних засад, завдань, методів – 3 бали; Загальна кількість – 10 балів.		
Семінарські заняття	На семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки. Робота на семінарських заняттях оцінюється в діапазоні від 2 до 5 балів. При переведенні в бали в сумі можна набрати 30 балів. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.		

Підсумковий контроль	Здобувач допускається до підсумкового контролю за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни. Належне виконання: 1) змісту питань планів семінарських занять. Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання. Візуалізована презентація на семінарське питання не повинна перевищувати 20 слайдів. Однак слід пам'ятати, що візуалізована презентація тільки доповнює підготовлену основну відповідь студента (-ки). 2) індивідуальної роботи. Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (залік) в січні за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 50 і більше балів.

8. Політика курсу

- *Політика щодо дедлайнів та перескладання.* Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- *Політика щодо академічної доброчесності.* Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час заліку заборонене (в т.ч. із використанням мобільних 4 пристроїв).
- *Політика щодо відвідування.* Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними. Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

9. Рекомендована література

Основна

1. Гундорова Т. Кітч і література. Травестії. Київ: Факт, 2008.
2. Монолатій І. *Від Донецька до Перемишля. Як сучасна література «пам'ятає» українські міста.* Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2019. <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/6252>
3. Монолатій І. *Переможене горе. Мнемонічні фігури (без)державної літератури.* Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2020. <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/6239>
4. Монолатій І. Чи можлива політологія літератури? *Прикарпатський вісник НТШ. Думка.* 2016. № 3 (35). С. 9–21. <http://lib.pu.if.ua:8080/handle/123456789/748?locale=uk>
5. Шкандрій М. В обіймах імперії. Література й імперський дискурс від наполеонівської до постколоніальної доби. Київ: Комубук, 2023.

Допоміжна

1. Андіївська Е. *Роман про добру людину.* Мюнхен: Сучасність, 1973.
2. Багрянний І. *Тигролови. Сад Гетсиманський.* Київ: Смолоскип, 2014.
3. Бажан М. *Сліпці.* Мюнхен: Сучасність, 1969.

4. Барка В. *Жовтий князь*. Нью-Йорк, 1969.
5. Бердник О. *Зоряний Корсар*. Львів: Видавництво Terra Incognita, 2019.
6. Білик І. *Меч Арея*. Київ: Радянський письменник, 1972.
7. Буряківець Ю. *Нездоланні*. Нью-Йорк, 1991.
8. Гончар О. *Людина і зброя*. Київ: ДВХЛ, 1963.
9. Гуменна Д. *Хрещатий Яр (Київ 1941-43)*. Нью-Йорк: Слово, 1956.
10. Довженко О. *Україна в огні*. У: Олександр Довженко. Твори в 5-ти т. Т. 5. Київ, 1966.
11. Драч І. *Чорнобильська Мадонна* // Іван Драч. Вийшов з радіо чорний лев. Київ, 2018.
12. Дрозд В. *Листя землі. Книга доль і днів минутих*. Київ: Український письменник, 1992.
13. Земляк В. *Лебедина згряя*. Київ: Дніпро, 1971.
14. Ільченко О. *Козацькому роду нема переводу, або ж Мамай і Чужа Молодиця*. Київ: Радянський письменник, 1958.
15. Косач Ю. *Еней і життя інших*. Б. м., 1947.
16. Малик В. *Черлені щити*. Харків: Прапор, 1985.
17. Медвідь В. *Збирачі каміння*. Київ: Радянський письменник, 1989.
18. Миколайчук І., Ілленко Ю. *Білий птах з чорною ознакою* // Білий птах з білою ознакою. Іван Миколайчук: спогади, інтерв'ю, сценарії. Київ: Мистецтво, 1991.
19. Мосендз Л. *Людина покірна (Ното Леніс)*. Вінніпег, 1951.
20. Щербак Ю. *Чорнобиль*. Київ: Дніпро, 1989.
21. Яворівський Ю. *Марія з полином у кінці століття*. Київ: Радянський письменник, 1988.
22. Яновський Ю. *Вершники*. Київ: Держлітвидав, 1937.

Рекомендовані курси на платформах самоосвіти

Курс ВУМ «Політичні ідеології: як розбиратись в політичних течіях»

<https://vumonline.ua/course/political-ideologies/>

Курс ВУМ «Особисте і суспільне у призмі класичних текстів»

<https://vumonline.ua/course/classical-works-influence-on-modern-society/>

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

Викладач

І. С. Монолатій